

Tillsammans för en hållbar skola: är den nätverksbaserad?

Hur skall vi samarbeta och vilka strukturer behövs för att trygga tillgången på svenskspråkig utbildning i kommunerna i framtiden?

Kommunarenan 21-22.11.2025

Pamela Granskog, specialsakkunnig, undervisnings- och kulturministeriet

Minna Lindberg, specialsakkunnig, Kommunförbundet

Alla är ansvariga för den gemensamma tryggheten

Vi respekterar varandras personliga utrymme, både fysiskt och socialt.

Vi lyssnar på varandra och ger alla en möjlighet att delta i diskussionen.

Vi talar respektfullt om alla människor och människogrupper.

Vi låter alla tala i egen sak och gör inte antaganden om varandra.

Vi ingriper solidariskt om någon beter sig eller talar på ett störande sätt.

Vid Kommunförbundet och i kommunernas hus följer vi principerna för tryggare rum.

Workshopens upplägg

- **Välkommen**
- **Kort inledning till temat**
- **Diskussion i gruppen ca 25 minuter**
- **Sammanfattning och konkreta åtgärder**

VAD EN KOMMUNAL BESLUTSFATTARE BÖR VETA OM VÄLFÄRDS- OCH BILDNINGSTJÄNSTERNA

**Kommunen
FIXAR!**

**KOMMUN-
FORBUNDET**

Kunnande, välfärd, livskraft

**Handbok om välfärds- och
bildningstjänster som stöd för
förtroendevalda**

<https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/2025/2312-vad-en-kommunal-beslutsfattare-bor-veta-om-valfards-och-bildningstjansterna>

**KOMMUN-
FORBUNDET**

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Rapporter och annat på gång

Pamela Granskog
21.11.2025

”

De flesta kommunpolitiker är inte dummare än att de förstår demografisk statistik, men många utgår ändå på något vis från att den egna kommunen är undantaget som trotsar trenden.

Siv Sandberg i kolumnen
*Skolan ger kommunen mening,
men vad händer med kommunen
om skolan läggs ner?*
ÅU 17.11.2025

/

Skolan ger kommunen mening, men vad händer med kommunen om skolan läggs ner?

Siv Sandberg
Publicerad: 17.11.2025, 5:00

Det här är en opinionstext, åsikterna är skribentens egna.

Skolmat, skolnedläggningar, inneluftsproblem och skolskjutsar är frågor som garanterat får fart på invånarna. Men i 54 kommuner föddes det färre än tio barn förra året.

<https://www.abounderrattelser.fi/artikel/skolan-ger-kommunen-mening-men-vad-hander-med-kommunen-om-skolan-laggs-ner/>

”

För vad är kommunen när skolan inte längre finns? Ett politiskt system. En intressebevakare för sina invånare. En förvaltare av vägar och vattenrör. Vilken politiker vill signera det beslutet?

Siv Sjöberg

LOKALT 30.3.2024

Sju vill börja i Kristinestads gymnasium i höst – rektorn hoppas på lika många till från utlandet

Här ska rivas och renoveras – Ordförande: "Vågar tänka framåt"

LOKALT 30.6.2025

Kristinestads gymnasium får största klassen på länge – i höst börjar 26 i ettan

Kristinestad, konstaterar Mila Segervall, Eva Lillmangs och Maarit Mäkelä ska rivas och ersättas med nytt, gymnasiet (till höger) renoveras. Bild:

Åboland Utbildning

Pargas fullmäktiges sista beslut – byskolan i Sunnanberg ska stängas

Skolan grundades 1893 men med allt färre elever blir den alltför dyr att upprätthålla enligt stadens beslutsfattare. Enligt beslutet dras Sunnanbergs skola in från och med den 1 augusti 2026.

Västnyland Barn

Stadsstyrelsen i Raseborg säger nej till stängning av skolorna i Billnäs och Snappertuna

Raseborgs stadsstyrelse vill inte stänga Billnäs skola. Stadsstyrelsen röstade 7-4 mot en stängning i går.

Raseborg

Konsult: Raseborgs tre gymnasier kan slås samman

12 september 2025 15:12

Kimitoöns skolnätstudering klar – sjunkande elevantal kan leda till skolsammanslagningar

Arbetsgrupper och rapporter vid ukm

- Framtidens grundskola - visionsarbete
 - Rapport i början 2026
 - <https://okm.fi/sv/framtidsarbetet-inom-grundskolan>
- Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgrupp för att stärka inlärningsresultaten inom den grundläggande utbildningen
 - <https://okm.fi/sv/projekt?tunnus=OKM012:00/2024>
 - Analys och åtgärdsförslag våren 2026

- Arbetsgrupp ska utreda möjligheterna att möta demografiska utmaningar inom ordnandet av grundläggande utbildning
- Kartläggning och åtgärdsförslag våren 2026
- <https://okm.fi/sv/-/arbetsgrupp-ska-utreda-mojligheterna-att-mota-demografiska-utmaningar-inom-ordnandet-av-grundlaggande-utbildning>

• Utkommer i slutet av 2025

Peruskoulun tulevaisuustyö

- Pitkän aikavälin visio peruskoulun kehittämisestä
- Millaisia taitoja oppilaat tarvitsevat tulevaisuudessa? Miten peruskoulu voi tukea merkityksellistä elämää ja suomalaisen yhteiskunnan positiivista kehitystä globaalien murrosten keskellä?”
- Visioraportti vuoden 2025 lopussa

Oppimistulostyöryhmä

- Toimenpide-esitykset perusopetuksen kehittämiseksi ja oppimistulosten parantamiseksi
- Mitä tiedämme pitkään jatkuneesta perustaitojen oppimistulosten laskun syistä? Miten suunta saadaan kääntymään?”
- Analyysi kansallisesta tilanteesta 2025 lopussa, toimenpide-esitykset keväällä 2026

Väestökehitystyöryhmä

- Koulutusjärjestelmän, lainsäädännön sekä rahoituksen kehittäminen ja arvio etäopetuksen hyödyntämisen mahdollisuuksista ja muista innovatiivisista tavoista järjestää perusopetusta
- Miten varmistamme lasten oikeuden yhdenvertaiseen koulutukseen koko maassa, kun väestökehitys eriytyy alueiden ja kuntien välillä?”
- Esitys jatkotoimenpiteistä tammikuussa 2026

- Kartläggning kring småbarnspedagogik på svenska
 - Rapport i slutet av 2025/början av 2026

Rapporter under de senaste åren

- Svenskspråkiga utbildningsvägar och stödfunktioner för idrottare samt den svenskspråkiga idrottsutbildningen i Finland
 - https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165888/OKM_2024_32.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Selvitys toisen kotimaisen kielen ylioppilastutkinnon pakollisuuden poistamisen vaikutuksista Suomen kielitaidon kannalta
 - https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165511/OKM_2024_14.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Det andra inhemska språket i småbarnspedagogiken
 - <https://www.oph.fi/sv/statistik-och-publikationer/publikationer/det-andra-inhemska-spraket-i-smabarnspedagogiken>

Språkundervisningens nuläge och framtidsvisioner

- <https://magma.fi/sprakundervisningens-nulage-och-framtidsvisioner/>

Tyngdpunkten ligger i bildningstjänster i kommunen

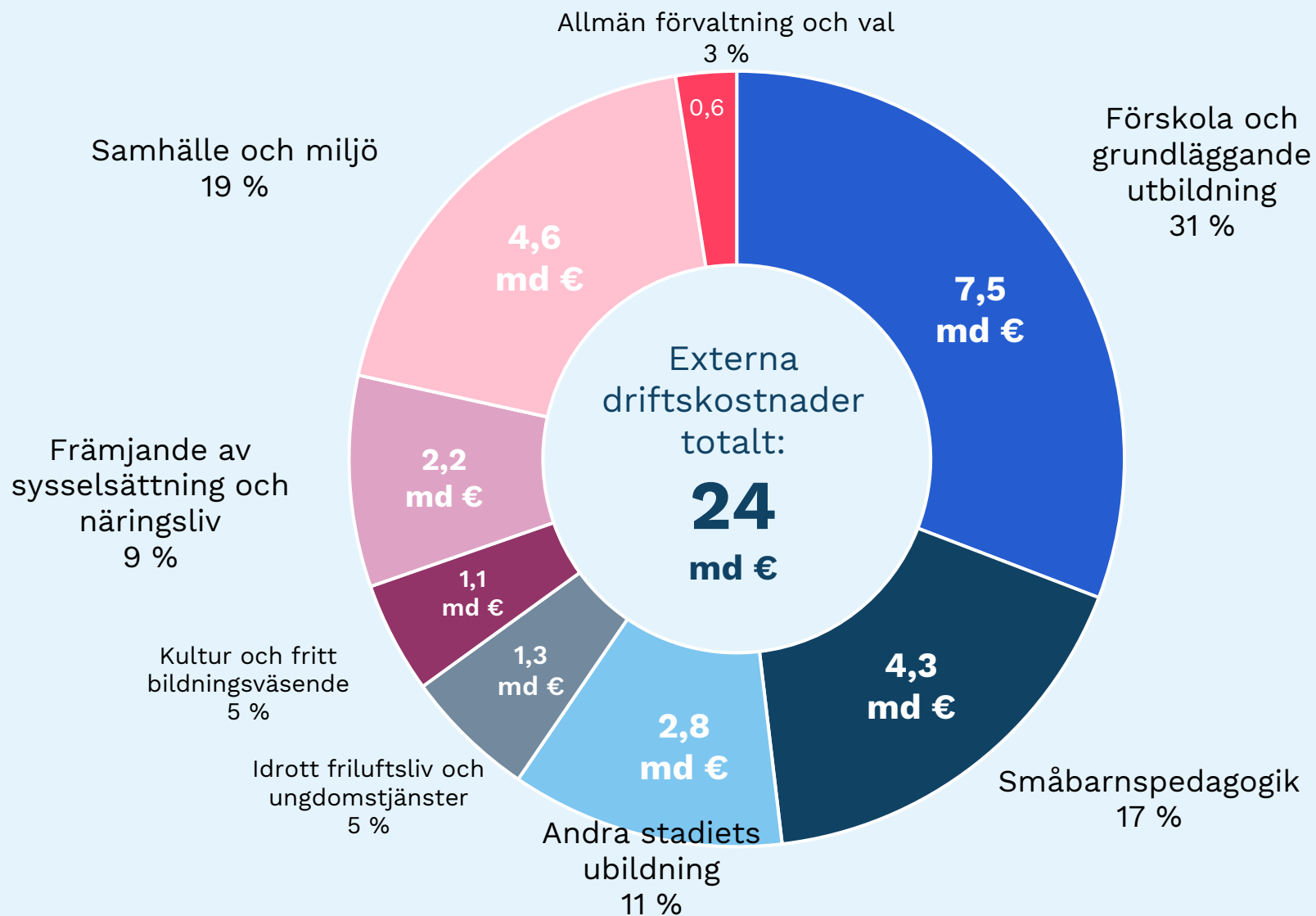
Bildningskommunen har omfattande uppgifter

Lagstadgade och frivilliga tjänster

Driftskostnader per tjänst 2025

Uppskattade externa driftskostnader¹ md €

I främjande av sysselsättning och näringsliv har beaktats en uppskattning av de totala kostnaderna för de uppgifter som överförs från staten till kommunerna år 2025. Dessutom har en uppskattning av kommunernas egna satsningar beaktats.

1) Externa driftskostnader beskriver bäst uppgifternas volym. De externa driftskostnaderna visar inte hur verksamheten finansieras. Bland kostnaderna finns även verksamhet som finansierats med klientavgifter och externa försäljningsinkomster.

Ordet extern innebär att uppgifterna inte förvrängs av interna köp inom kommunsektorn. Från talen har avdragits interna poster mellan kommunerna, samkommunerna och samarbetsområdena.

Driftskostnaderna inkluderar vid sidan om verksamhetskostnaderna även avskrivningar och nedskrivningar, samt omfördelade kostnader och interna poster allokerade till tjänster.

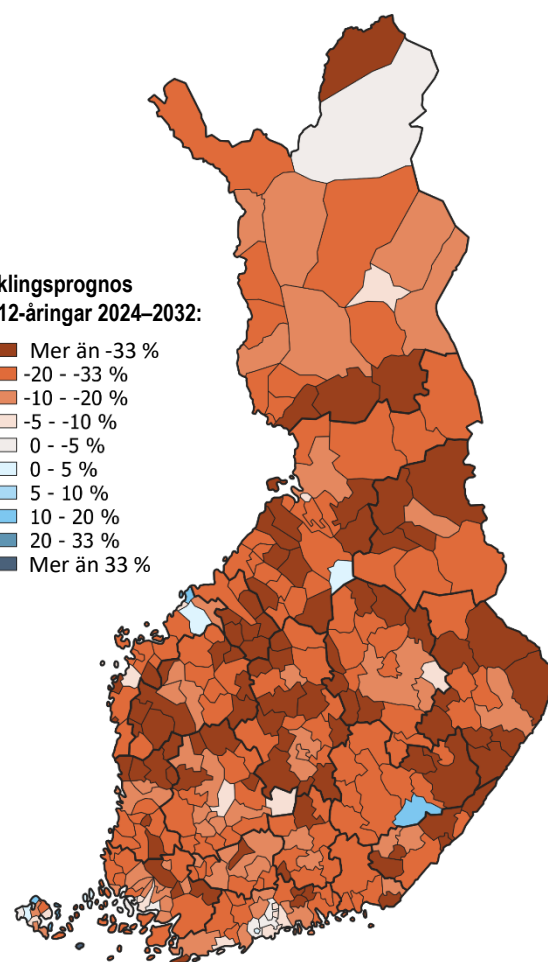
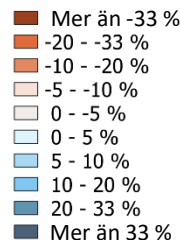
Andelen barn och unga då?

Antalet grundskoleelever minskar med omkring 96 000 fram till år 2032

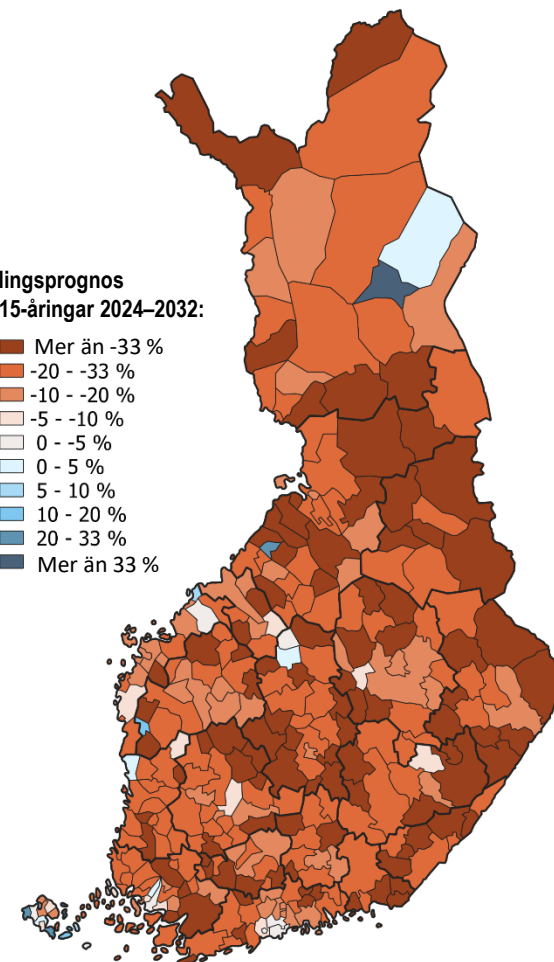
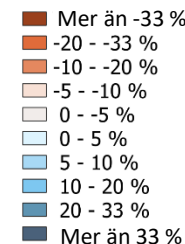
- **Förändringen i antalet elever på 2020-talet är den största i grundskolans historia.** Den kraftiga minskningen är en direkt och till stor del oundviklig följd av den sjunkande nataliteten redan på 2010-talet. En annan utveckling skulle kräva en betydligt större invandring än tidigare. Migrationen kan påverka utvecklingen mellan kommunerna, men förmodligen bara måttligt.
- Det minskade antalet elever syns i synnerhet i årskurs 1–6 på 2020-talet. Under 2030-talet kommer förändringen att fortsätta vara kraftig i årskurs 7–9, eftersom nataliteten har förblivit låg.
- **På 2020-talet kommer årskurserna att krympa i nästan alla kommuner,** eftersom den sjunkande nataliteten återspeglas i hela landet.

Utvecklingsprognos
för 7–12-åringar 2024–2032:

**Elever i årskurs 1–6
2024–2032**

Utvecklingsprognos
för 13–15-åringar 2024–2032:

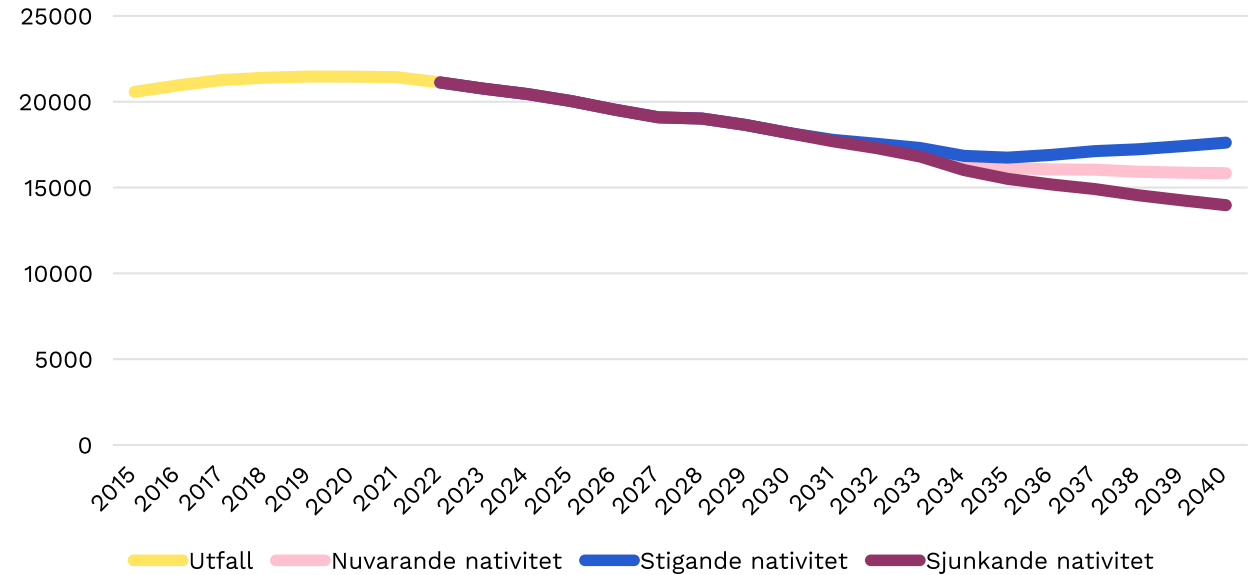
**Elever i årskurs 7–9
2024–2032**

Utvecklingen av antalet svenskspråkiga barn i skolåldern

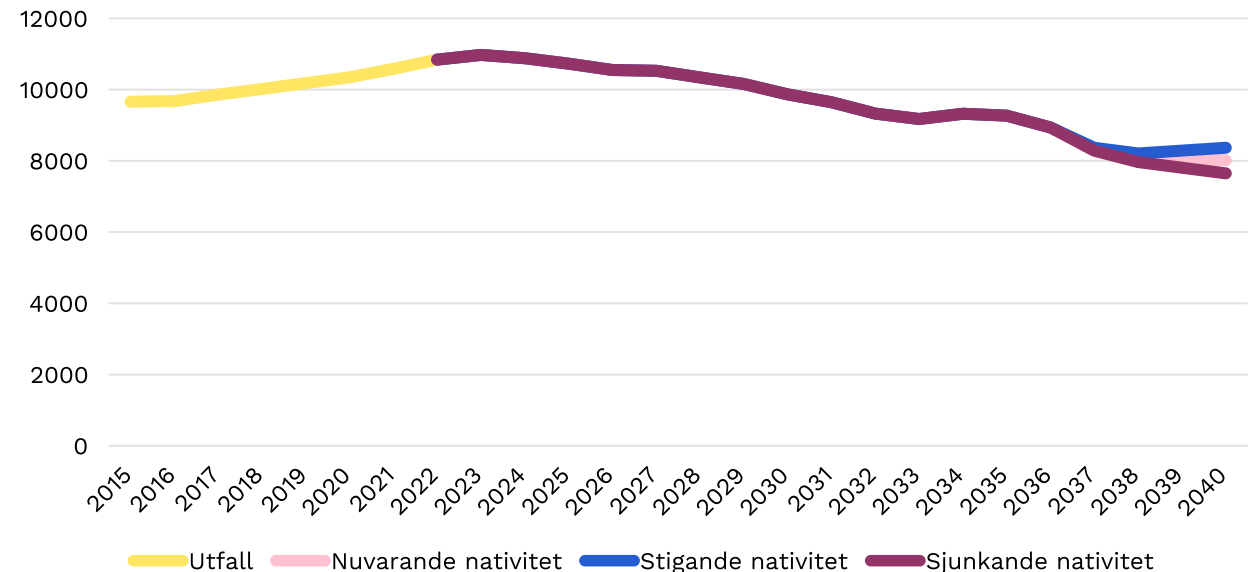
Prognos!

- Figuren visar utvecklingen av antalet svenskspråkiga skolelever under 2015–2040 enligt tre olika nativitetsscenarier.
- Trots att antalet svenskspråkiga skolelever utvecklas i mer positiv riktning under prognosperioden, **kommer det att finnas betydligt färre svensktalande elever år 2040 än idag.**

Utvecklingen av antalet svenskspråkiga elever i åk 1–6
2015–2040

Utvecklingen av antalet svenskspråkiga elever i åk 7–9
2015–2040

- **Den låga nativiteten är inte ett snabbt övergående fenomen.** Den berör alla kommuner i hela Finland.
- **Det är nödvändigt att följa och förutse förändringar i antalet barn.**
- **Kommunernas beslut om servicenät och betydelsen av samarbete blir allt viktigare.**

Vad kan och ska kommunerna göra?

Vad har detta för inverkan på din kommun eller närregion?

- **Vilka är konsekvenserna för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning med tanke på undervisning och skolnät?**
 - **Vilka möjligheter och utmaningar ser ni?**
- Konkreta förslag!
 - Försök hålla förslagen så konkreta som möjligt?
 - Vad kan du göra i din kommun och region?
 - Finns det något kommunförbundet kan hjälpa till med?
 - Hurdan roll ska staten ha?
- Sammanfattande diskussion 5-10 minuter på slutet

**Tid 20
minuter**

Diskussionsanteckningar grupp 1

Diskussionsanteckningar grupp 2

**Olyckskorpar och skräckbilder
eller ta kontroll över nuläget?**

**Försämringar och
nedskärningar eller smart
anpassning?**

